

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 sierpnia 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił C. J. (1) prawa do emerytury pomostowej wskazując, że po dniu 31.12.2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz wnioskodawca nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą. Do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie został zaliczony okres pracy od 01.10.2017 r. do 31.12.2018 r., ponieważ z przedłożonego przez zakład pracy zakresu obowiązków wnioskodawcy, nie wynika, że w tym okresie wykonywał „prace elektryków bezpośrednio przy usuwaniu awarii oraz eksploatacji napowietrznych sił sieci elektroenergetycznych w warunkach prac pod napięciem”.

Jednocześnie Zakład przyjął za udowodnione 40 lat 14 dni okresów składkowych oraz 2 lata 2 miesiące i 22 dni okresów nieskładkowych tj. łączny staż 42 lata 2 miesiące i 22 dni. Staż w szczególnych warunkach/ charakterze wyniósł 22 lata 2 miesiące 21 dni.

/decyzja z dnia 21 sierpnia 2019 roku k. 42 plik I akt ZUS)

Od powyższej decyzji C. J. (2) odwołał się w dniu 9 września 2019 roku do Sądu Okręgowego w Łodzi uznając wymienioną decyzję za krzywdzącą. Odwołujący podniósł, iż jest zatrudniony w firmie od 10.08.1983 r. na stanowisku elektryka instalacji elektroenergetycznych, stanowisko równorzędne do elektryka instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, następnie na stanowisku elektryka układów pomiarowych, które to stanowisko było adekwatne do elektryka pomiarów i automatyki zabezpieczeniowej. Na w/w stanowisku wnioskodawca pracował do dnia 31.12.2008 r. Wnioskodawca wskazał, że od 01.10.2017 r. do chwili obecnej pracuje na stanowisku elektryka układów pomiarowych Wielkiego Odbioru. Wnioskodawca podniósł, że składki były i są odprowadzane na (...), druk (...) za ten okres zatrudnienia został przesłany do ZUS-u z kodem stanowiska 217. Wnioskodawca podniósł, że organ rentowy kwestionuje jego zakres obowiązków, który jest wiarygodny i napisany przez jego przełożonego. Ponadto wnioskodawca wskazał, że cały okres jego pracy jest pracą w szczególnych warunkach.

/odwołanie z dnia 9 września 2019 roku k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniosł o jego oddalenie, podnosząc argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie z dnia 8 października 2019 roku k. 6 /

W dniu 22 kwietnia 2020 r. pełnomocnik ustanowiona przez wnioskodawcę wniosła o wyznaczenie terminu rozprawy oraz na podstawie art. 148¹§2 k.p.c. wniosła o rozpoznanie sprawy na rozprawie. Pełnomocnik poinformowała, że nie miała możliwości spotkania się z klientem ze względu na przebywanie przez niego na zwolnieniu lekarskim i obecną sytuację w kraju. Mając na uwadze powyższe pełnomocnik zastrzegła prawo do złożenia wniosków dowodowych po unormowaniu sytuacji w kraju oraz po spotkaniu się z klientem celem sprecyzowania stanowiska w sprawie

/pismo procesowe z dnia 22 kwietnia 2020 r. k.25 /

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił, co następuje:

C. J. (2) urodził się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna/

W dniu 9 marca 2018 r. (...) S.A. wystawiła świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wskazując, że wnioskodawca był zatrudniony od dnia 10.08.1983 r. do 30.09.2017 r. oraz stale i w pełnym wymiarze czasu pracy

wykonywał pracę przy wytwarzaniu przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych:

Od 10.08.1983 r. do 31.12.1988 r. – elektromontera instalacji elektroenergetycznej stanowisko równorzędne do elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych wym. Wykazie A, dz. II poz. 1 pkt 9.

Od 01.01.1991 r. do 31.12.2008 r. – elektromontera układów pomiarowych, jest to stanowisko równorzędne do elektromontera pomiarów i automatyki zabezpieczeniowej na wszystkich rodzajach napięć na stanowisku elektromonter pomiarów i automatyki zabezpieczeniowej na wszystkich rodzajach napięć wymienione w wyk. A dz. II poz. 1 pkt. 56 wyk. stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia 17 i 25 Ministra Górnictwa i Energetyki z dn. 12.08.1983 r. i z dn. 12.10.1987 r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach.

/świadectwo pracy z dnia 9 marca 2018 r. k.19/

W dniu 18 lipca 2019 r. zakład pracy (...) S.A. wystawiła zaświadczenie wnioskodawcy o zatrudnieniu w pełnym wymiarze pracy za okres od 10.08.1983 r. do chwili obecnej na stanowisku Elektromagnetycznych Układów Pomiarowych Wielkiego Odbioru.

/zaświadczenie z dnia 18.07.2019 r. k. 38/

Wnioskodawca udokumentował łączny staż ubezpieczeniowy w wymiarze udowodnione 40 lat 14 dni okresów składkowych oraz 2 lata 2 miesiące i 22 dni okresów nieskładkowych tj. łączny staż 42 lata 2 miesiące i 22 dni.

/okoliczność bezsporna/

Sąd oddalił wnioski dowodowe pełnomocnika wnioskodawcy zgłoszone na okoliczność zatrudnienia wnioskodawcy w szczególnych warunkach na elektromontera w pełnym wymiarze czasu pracy w spornym okresie jako zbędny dla rozstrzygnięcia. Sąd był bowiem zwolniony od czynienia ustaleń faktycznych w tej materii wobec niespełnienia przez wnioskodawcę warunku rozwiązania stosunku pracy, który sam w sobie wykluczał przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych sąd uznał, iż odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Warunki nabywania prawa do emerytury pomostowej określa ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 664 ze zm.), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku.

Podkreślić należy, że ustawa o emeryturach pomostowych zastąpiła przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS określające zasady przyznawania emerytur w niższym wieku pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze nowymi regulacjami określającymi zasady nabywania wcześniejszych emerytur z tytułu tego rodzaju pracy. Najogólniej rzecz ujmując celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone. Ustawa ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

(w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 1 stycznia 1999 r. (art. 4 pkt 5 ustawy). Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny emerytura pomostowa ma być „pomostem między dotychczasowym systemem z licznymi możliwościami przechodzenia na emeryturę w obniżonym

wieku emerytalnym i nowym systemem, w którym tego typu rozwiązania będą wyjątkiem” (uzasadnienie wyroku z dnia 16 marca 2010 r., K 17/09, (...) 2010 nr 3, poz. 21). Wskazany wyżej cel ustawy realizują w najbardziej widoczny sposób jej przepisy określające przesłanki nabycia emerytury pomostowej.

Zgodnie z art. 4 ustawy prawo do emerytury pomostowej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.,
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,
5. przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS,
6. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3,
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z art. 4 wynika, że jakkolwiek w świetle art. 4 pkt 2 i 5 w związku z art. 3 ust. 7 ustawy, do wymaganego przez ustawę stażu przypadającego przed dniem jej wejścia w życie, tj. przed 1 stycznia 2009 r., wlicza się okresy pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu zarówno art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jak i art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to właściwego ograniczenia do zamierzonego przez ustawodawcę kręgu osób uprawnionych do emerytury pomostowej dokonuje konieczność spełnienia przesłanki z art. 4 pkt 6. Wymaganie to spełnia zasadniczą funkcję eliminacyjną, ograniczając ostatecznie prawo do emerytury pomostowej do kręgu osób wykonujących pracę kwalifikowaną jako szczególną w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawa o emeryturach pomostowych .

Możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 przewiduje art. 49 ustawy według którego prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przytoczony przepis zmienia wymagania konieczne do uzyskania emerytury pomostowej dla osób niespełniających warunku z art. 4 pkt 6 ustawy, zwalniając je z konieczności wykonywania po 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jednakże wprowadza w to miejsce wymaganie, aby ubiegający się o rozważane świadczenie spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Warunek ten został jasno wyrażony, wynika wprost z literalnego brzmienia art. 49 pkt 3 ustawy i jest zgodny z jej celem.

Należy podkreślić, iż jedynie łączne spełnienie wszystkich przesłanek uprawnia do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III AUa 1664/12). Innymi słowy niespełnienie jednej z przesłanek wymienionych w art. 4 cytowanej ustawy pozbawia wnioskodawcę prawa do emerytury pomostowej.

W niniejszym postępowaniu niesporne było, iż wnioskodawca, który wiek 60 lat osiągnął w dniu 10 grudnia 2017 roku, udowodnił 42 lata 2 miesiące i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca nie spełnił warunków określonych w art. 4 i 49 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ przed dniem 1.01.1999 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy lub art.32 i art.33 ustawy emerytalnej, na dzień 1.01.2009 r. nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy, wynoszącego co najmniej 15 lat, oraz nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Niespornym jest, że wnioskodawca nadal pozostaje w stosunku pracy z firmą (...) S.A. Oddział w Ł.. Tym samym już tylko z tego powodu nie mógł uzyskać prawa do emerytury pomostowej. Zgodnie bowiem z regulacją przywołanego na wstępie przepisu art. 4 pkt 7 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku, jednym z koniecznych warunków nabycia prawa do emerytury pomostowej jest rozwiązanie stosunku pracy.

Wobec powyższego, niezależnie od spełnienia bądź nie przez ubezpieczonego innych warunków określanych w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, pozytywne rozstrzygnięcie i dokonanie zmiany zaskarżonej decyzji nie było możliwe. Zgodnie z brzmieniem cytowanego przepisu oraz w świetle jednolitego orzecznictwa "przesłanki nabycia prawa do emerytury na podstawie przepisów o emeryturach pomostowych muszą być spełnione łącznie. Oznacza to, że brak choćby jednego z tych warunków powoduje niemożność nabycia uprawnień emerytalnych" (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 26 kwietnia 2012 r., sygn. akt III AUa 252/12).

Analizowane pozostawanie przez ubezpieczonego w stosunku pracy stanowi samodzielną i negatywną przesłankę dotyczącą możliwości przyznania mu prawa do emerytury pomostowej. Brak spełnienia tej przesłanki, niezależnie od tego, czy inne się ziściły, czyni niemożliwym uwzględnienie żądania ubezpieczonego w zakresie przyznania wnioskowanego świadczenia, a ponadto czyni bezcelowym badanie spornej kwestii związanej z okresami pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Postępowanie dowodowe dotyczące tej okoliczności było zatem bezprzedmiotowe, bowiem jak wskazał Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 24 lutego 2016 r. (III AUa 476/15), brak spełnienia jednej przesłanki zwalnia sąd od rozpatrywania pozostałych warunków przysługiwania prawa do świadczenia, ponieważ w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd orzeka o prawie do konkretnego świadczenia (w tym wypadku o prawie do emerytury pomostowej), a nie o poszczególnych przesłankach ich przysługiwania. To oznacza, że sąd oddala odwołanie w przypadku niespełnienia chociażby jednego warunku przyznania świadczenia.

Podobne stanowisko wyraził również Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 6 grudnia 2013 roku (III AUa 524/13), w którym jednoznacznie wskazał, że sąd ubezpieczeń rozpoznający odwołanie od decyzji organu rentowego odmawiającej prawa do świadczenia rozstrzyga o prawie do konkretnego świadczenia, nie zaś o poszczególnych elementach składających się na to świadczenie. W sytuacji zatem, gdy ubezpieczony nie spełnia jednej przesłanki, brak jest podstaw do badania pozostałych przesłanek warunkujących prawo do emerytury.

Podsumowując, skoro ubezpieczony nie spełnił warunku, o którym mowa w art. 4 pkt 7 ustawy o emeryturach pomostowych, to badanie pozostałych przesłanek, na jakie wskazuje art. 4 lub 49 ww. ustawy, było bezcelowe. W związku z tym niemożliwe, a nie tylko bezcelowe, było uwzględnienie żądania strony odwołującej dotyczące zmiany zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że w spornych okresach ubezpieczony świadczył pracę w szczególnym charakterze. A co za tym idzie, kwestia jakie czynności faktycznie wykonywał wnioskodawca, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy – która to okoliczność miała zostać udowodniona poprzez przyszłe wnioski dowodowe zgłoszone przez wnioskodawcę - nie miałyby w niniejszej sprawie znaczenia.

W konsekwencji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 Sąd Okręgowy w Łodzi odwołanie oddalił.

Ponadto należy zważyć, że zgodnie z art. 148¹ § 1 kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, dalej: k.p.c.) sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne.

§ 3. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo.

Podkreślić należy, iż jak wynika z cytowanego przepisu wniosek o rozpoznanie sprawy na rozprawie można skutecznie złożyć w pierwszym piśmie procesowym. Pismo takie wnioskodawca złożył do akt w dniu 24 października 2019 roku. Nie zawarł w nim jednak powyższego wniosku. Z tej przyczyny pismo pełnomocnika z dnia 21 kwietnia 2020 roku nie mogło zawierać skutecznie złożonego wniosku o rozpoznanie sprawy na rozprawie w sytuacji, gdy spełnione były pozostałe przesłanki orzekania na posiedzeniu niejawnym. Analizując bowiem treść złożonych przez strony dokumentów, w szczególności podniesione przez odwołującego zarzuty Sąd uznał, że nie ma konieczności przeprowadzenia rozprawy i wyrok ogłosił na posiedzeniu niejawnym.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

J.K.